

Důchody srozumitelně

Jak fungují, kolik stojí a co od nich čekat

Citujte: NIČ, Miloslav. *Důchody srozumitelně*. 1. vyd. Slaný: Miloslav Nič, 2026. ISBN 978-80-909954-3-7.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.21073410>

Naskenuj
a stáhni knihu

Celá kniha zdarma (PDF · ePub · HTML):
<https://vydavatelstvi.mila.guide/duchodove-zabezpeceni/> · Licence CC BY 4.0

Kolik to stojí: rozpočet, HDP, projekce

Kolik jde na důchody z veřejných peněz, jaký je dlouhodobý trend a co čekají projekce do roku 2070 (Národní rozpočtová rada, EU Ageing Report, OECD).

Miloslav Nič · Stav: 29. června 2026 · obcansky-kompas.mila.guide/duchodove-zabezpeceni/kolik-to-stoji

Stručně

Výdaje na důchody jsou největší položkou státního rozpočtu. V roce 2025 na ně šlo **732 miliard korun**, tedy zhruba každá třetí koruna ze státních výdajů. Tato částka odpovídá **8,5 %** hrubého domácího produktu (HDP), který vyjadřuje celkovou hodnotu zboží a služeb vytvořených v ekonomice. Stát tak na důchody vydal **více než čtyřnásobek** částky určené na obranu. V rámci státního rozpočtu šlo zároveň o vyšší částku, než kolik činily výdaje na školství a přímé výdaje státu na zdravotnictví dohromady.¹²

Výdaje na důchody (2025)

≈ **732** mld. Kč (≈ 8,5 % HDP)

*Zdroj: MF ČR – Státní závěrečný účet
2025*

Počet starobních důchodců

≈ **2,35** mil. osob (celkem ≈
2,83 mil. všech důchodců)

Zdroj: ČSSZ k 31. 12. 2025

Počet seniorů (65+) na 100 lidí ve věku
20–64 let

≈ **34,9** v roce 2022 → vrchol ≈
55,8 v roce 2059

*Zdroj: EU Ageing Report 2024, defi-
nice 65+/20–64; ČSÚ projekce*

Upozornění

Podle evropské projekce EU Ageing Report 2024 by bez reformy výdaje na důchody rostly z 8,7 % hrubého domácího produktu (HDP) ve výchozím roce 2022 až k vrcholu **přes 11 % HDP kolem roku 2058**.

Reforma z roku 2024, tedy zákon č. 417/ 2024 Sb., podle navazující analýzy Národní rozpočtové rady (NRR) zlepšuje hlavně **saldo důchodového systému** – rozdíl mezi jeho příjmy a výdaji. Místo hrozícího schodku –4 % HDP by se saldo mělo kolem roku 2060 dostat na udržitelnějších –1,5 % HDP. I poté ale systém zůstává **v dlouhodobém deficitu**.

Jednoduše řečeno: dnešní ekonomicky aktivní lidé ze svých odvodů platí důchody svým rodičům. Pokud bude za 30 let plátců méně a důchodců více, bude se stejný objem peněz dělit mezi větší počet lidí. Bez dalších změn by proto bylo nutné důchody snížit, odvody zvýšit, nebo by si stát musel více půjčovat.

Podrobně

Kde se v rozpočtu důchody objevují

Důchody se ve státním rozpočtu objevují na dvou místech: na straně příjmů a na straně výdajů. Na příjmové straně jde o pojistné na důchodové pojištění, které je určené na financování důchodů. Celkem odpovídají 28 % hrubé mzdy: 21,5 % platí zaměstnavatel a 6,5 % zaměstnanec. Pojistné vybírá Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) a převádí ho do rozpočtové kapitoly „Ministerstvo práce a sociálních věcí“.

Na výdajové straně jsou peníze, které stát vyplácí jako důchodové dávky. Patří sem **starobní**, **invalidní** a **pozůstalostní** důchody, jako jsou vdovské, vdovecké a sirotčí důchody. Z účetního hlediska je systém průběžný. To znamená, že peníze vybrané dnes se také dnes používají na výplatu důchodů. Nespoří se na samostatných účtech pro konkrétní budoucí důchodce.¹

Klíčová čísla roku 2025

Ukazatel	Hodnota	Zdroj
Výdaje na důchody celkem	≈ 732 mld. Kč	Součet dávek ČSSZ (MF ČR – Hospodaření systému důchodového pojištění, ~716 mld.) a důchodů silových rezortů (důchody ozbrojených složek MO/MV/MS, ~16 mld.).
Z toho starobní důchody	≈ 623 mld. Kč	ČSSZ
Z toho invalidní důchody	≈ 55 mld. Kč	ČSSZ
Z toho pozůstalostní důchody	≈ 54 mld. Kč	ČSSZ
Podíl důchodů na HDP	≈ 8,5 %	Ministerstvo financí ČR, 2026. Nominální HDP je podle dubnové predikce MF 2026 přibližně 8 556 mld. Kč. AR 2024 uvádí 8,7 % pro výchozí rok 2022.

Ukazatel	Hodnota	Zdroj
Podíl důchodů na výdajích státního rozpočtu	≈ 31 %	Ministerstvo financí ČR – Pokladní plnění státního rozpočtu 2025
Vybrané důchodové pojistné	≈ 712,7 mld. Kč	Ministerstvo financí ČR – Hospodaření systému důchodového pojištění, 2025
Dávky systému důchodového pojištění vyplácené ČSSZ	≈ 715,9 mld. Kč	Ministerstvo financí ČR – Hospodaření systému důchodového pojištění, 2025. Částka nezahrnuje důchody silových rezortů. Rozdíl proti celkovým výdajům přibližně 732 mld. Kč tvoří důchody silových rezortů (MO, MV, MS), zhruba 16 mld. Kč.
Náklady na správu systému	≈ 6,1 mld. Kč	Ministerstvo financí ČR – Hospodaření systému důchodového pojištění, 2025
Saldo systému důchodového pojištění	≈ -9,2 mld. Kč	Ministerstvo financí ČR – Hospodaření systému důchodového pojištění, 2025. Saldo se počítá jako vybrané pojistné minus dávky ČSSZ a náklady na správu systému. Vychází tedy z dávek ČSSZ ve výši přibližně 715,9 mld. Kč, nikoli z celkových výdajů přibližně 732 mld. Kč. Ruční výpočet ze zaokrouhlených hodnot dává -9,3 mld. Kč; oficiální -9,2 mld. Kč vychází z nezaokrouhlených vstupů. Meziročně se saldo zlepšilo o 41,5 mld. Kč.
Počet všech důchodců	≈ 2,83 mil.	ČSSZ k 31. 12. 2025
Počet plátců pojistného	≈ 5,4 mil.	ČSSZ, 2025. Z toho přibližně 4,6 mil. tvořili zaměstnanci a 0,8 mil. osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ).
Průměrný plný starobní důchod	≈ 21 175 Kč měsíčně	ČSÚ / ČSSZ, sólo důchod za prosinec 2025

Zákonný rámec

„Důchodový účet“ není zvláštní účet v bance. Jde o účetní označení pro část veřejných financí, která zachycuje příjmy z důchodového pojistného a výdaje na důchody. Pojistné jde přímo do státní pokladny a důchody se z ní také vyplácejí.

Když se mluví o „deficitu důchodového systému“, znamená to, že stát na důchody vydá víc, než kolik na důchodovém pojistném vybere. Rozdíl se doplácí z obecných daní, například z daně z přidané hodnoty (DPH) nebo daní z příjmů.¹⁵

Srovnání: kam peníze z rozpočtu jdou

Pro představu o velikosti jednotlivých položek: celkové výdaje státního rozpočtu ČR v roce 2025 činily podle Státního závěrečného účtu státního rozpočtu za rok 2025 přibližně 2 371,8 mld. Kč. Z této částky šly peníze hlavně do těchto oblastí:¹

Na důchody připadlo přibližně 732 mld. Kč, 31 % celkových výdajů státního rozpočtu. Ostatní sociální výdaje, například nemocenská, dávky, rodičovská a podpora v nezaměstnanosti, dosáhly 260 mld. Kč, tedy 12 %. Na zdravotnictví šlo ze státního rozpočtu přibližně 155 mld. Kč, tedy 7 %. Šlo hlavně o platbu státu za státní pojištění, tedy za lidi, za které zdravotní pojištění platí stát.

Pro kontext je důležité dodat, že celkové veřejné výdaje na zdravotnictví přesahují 540 mld. Kč. Většina těchto peněz ale nejde přímo přes státní rozpočet, nýbrž přes zdravotní pojišťovny.

Školství, tedy rozpočtová kapitola Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), představovalo přibližně 291 mld. Kč, 13 %. Obrana dosáhla 171,4 mld. Kč, 7 %. Podle národní metodiky, která zahrnuje i silové rezorty, tím obrana splnila úroveň 2,0 % HDP.

Na dopravu šlo 150 mld. Kč, 6,5 %. Tato částka zahrnuje Státní fond dopravní infrastruktury (SFDI) a Ministerstvo dopravy (MD). Obsluha státního dluhu, tedy úroky, činila 98 mld. Kč, 4,1 %. Zbytek připadl na ostatní rozpočtové kapitoly.

Jinými slovy, téměř každá třetí koruna, kterou stát vydá, jde na důchody. Důchody jsou největší výdajovou položkou rozpočtu. Právě proto je jakákoliv úprava parametrů systému, ať již valorizace, změna věku odchodu do důchodu nebo zápočtu odpracovaných let, rozpočtově mimořádně závažná.

Demografický motor: proč to bude dražší

Finanční budoucnost důchodového systému určuje hlavně demografie, čili vztah mezi počtem ekonomicky aktivních lidí a počtem důchodců. Čím méně lidí pracuje a odvádí pojistné na jednoho důchodce, tím větší tlak vzniká na státní rozpočet. Český statistický úřad (ČSÚ) a evropský statistický úřad Eurostat každé dva roky zveřejňují aktualizované projekce vývoje obyvatelstva. Evropská komise je pak promítá do zprávy Ageing Report, která sleduje, jak stárnutí populace ovlivní veřejné finance.²⁶

Rok	Obyvatel 65+ na 100 obyv. 20–64 let	Plátcí na 1 dů- chodce (odhad)
2022 (východisko)	≈ 34,9	≈ 1,9
2030	≈ 37	≈ 1,7
2040	≈ 43	≈ 1,4
2050	≈ 52	≈ 1,2
2059 (vrchol)	≈ 55,8	≈ 1,0
2070	≈ 52	≈ 1,1

Vrchol demografického tlaku se v Česku očekává na přelomu 50. a 60. let tohoto století. Silné ročníky 70. let, známé jako „Husákovy děti“, v té době dosáhnou věku 80 a více let. Právě v tomto věku obvykle rostou zejména zdravotní náklady. Zároveň budou v důchodu i další početné ročníky.

Po roce 2070 se má tlak podle základního scénáře mírně uvolnit. Tento výhled ale platí za předpokladu, že se výrazně nezmění porodnost ani migrace. Ve střední Evropě patří Česko spolu s Polskem, Slovenskem a pobaltskými státy mezi země, kde populace stárne nejrychleji.²

Příklad

Poměr plátců pojistného k důchodcům není totéž co takzvaný *old-age dependency ratio*, tedy poměr závislosti starších lidí. Tento ukazatel srovnává počet lidí ve věku 65 a více let s počtem lidí v produktivním věku.

Dnes připadá zhruba 1,9 plátce pojistného na 1 důchodce. Jde o 5,4 mil. plátců a 2,83 mil. všech důchodců. Naproti tomu *old-age dependency ratio*, tedy poměr osob ve věku 65 a více let k osobám ve věku 20–64 let, byl podle zprávy EU Ageing Report 2024 v roce 2022 na úrovni 34,9 %. Evropský statistický úřad Eurostat při užší definici, která srovnává osoby ve věku 65 a více let s populací ve věku 15–64 let, naměřil v roce 2024 hodnotu 32 %.

Podle projekcí zprávy EU Ageing Report 2024 a Českého statistického úřadu (ČSÚ) poroste tento poměr až k vrcholu kolem 55,8 % v roce 2059. Neznamená to, že přesně na jednoho důchodce bude připadat právě jeden plátce pojistného. Znamená to ale, že poměr plátců k důchodcům klesne zhruba na polovinu – tedy asi na 1,0 plátce na důchodce kolem roku 2059. Aby to ekonomika unesla, bude se muset upravit některý z parametrů systému: výše důchodů, odvody, důchodový věk nebo jejich kombinaci.

Projekce výdajů do roku 2070

Dlouhodobé projekce zveřejňují tři klíčové instituce. Každá používá mírně odlišnou metodiku výpočtu a jiné předpoklady. Jejich výsledky ukazují stejný základní trend, ale jednotlivá čísla se proto nedají porovnávat přímo.²⁵⁶

Zpráva Evropské komise o stárnutí populace, *EU Ageing Report 2024*, ve scénáři pro ČR předpokládá růst hrubých veřejných výdajů na důchody z 8,7 % HDP v roce 2022 na 10,6 % HDP v roce 2050. Vrchol má nastat v roce 2058, kdy mají výdaje dosáhnout 11,1 % HDP. V roce 2070 má hodnota klesnout zpět na 10,4 % HDP.²

Zpráva o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí 2025 od Národní rozpočtové rady (NRR) staví na základním scénáři, který vychází z platné legislativy včetně reformy z roku 2024. V něm deficit důchodového systému vrcholí kolem roku 2061 přibližně na –1,5 % HDP. Bez reforem z let 2023 a 2024 by se schodek ve stejném období blížil –4 % HDP; přínos těchto reforem odhaduje NRR zhruba na 2 procentní body HDP. Citlivostní scénáře navíc ukazují, že ani mimořádně příznivý demografický vývoj by deficit nesnížil o víc než

zhruba 0,2 až 0,7 procentního bodu HDP – příznivá demografie tedy systém sama nestabilizuje.⁵

Simulační rámec Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), modelový výpočet pro ČR, zpracovali Fall a Cahu v dokumentu OECD Working Paper č. 1657 z roku 2021. V základním scénáři projektuje růst hrubých výdajů na důchody z 8,2 % HDP v roce 2018 na 11,9 % HDP v roce 2060. Jako nejúčinnější opatření studie doporučuje navázat důchodový věk na délku dožití. Studie ale vznikla před reformou z roku 2024, a její dopad tedy nezahrnuje.³⁶

Co reforma 2024 mění v projekcích

Ukazatel	2025	dlouhodobý vrchol – bez reformy	dlouhodobý vrchol – s reformou 417/2024
Výdaje na důchody jako podíl na HDP	8,5 %	10,6 %, s vrcholem 11,1 % v roce 2058	8,8 %
Deficit důchodového systému jako podíl na HDP	–0,1 %	≈ –4 %	≈ –1,5 %
Statutární věk odchodu do důchodu, tedy zákonný důchodový věk	64 let a 2 měsíce	65 let (strop)	67 let u pojištěnců narozených v roce 1989 a později
Poměr důchodu k předchozí mzdě (hrubý, podle OECD)	≈ 44 %	≈ 43 %	≈ 41 %

Reforma 2024 tlak na důchodový systém snižuje, ale problém zcela nevyřeší. Po roce 2060, kdy Husákovy děti dosáhnou věku 85 a více let a zdravotní náklady spojené se stárnutím budou vrcholit, se bilance znovu zhoršuje.

Proto odborné instituce a poradní orgány, například Národní rozpočtová rada (NRR), Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a Národní ekonomická rada vlády (NERV), doporučují doplnit parametrické změny širšími systémovými opatřeními. Parametrické změny znamenají úpravy nastavení systému, například věku odchodu do důchodu, výše důchodů nebo odvodů. Mezi

systémová opatření patří automatické navázání důchodového věku na délku dožití, posílení III. pilíře nebo případně částečně fondovaný pilíř, v němž se část peněz ukládá a investuje na budoucí výplaty. Jednotlivé návrhy popisuje kapitola 11.⁵⁶⁹

Pozn.: Tabulka uvádí zákonný věk odchodu do důchodu pro daný ročník nebo scénář. Skutečný efektivní věk odchodu z trhu práce je nižší. Podle přehledu OECD *Pensions at a Glance 2025* činil v ČR v roce 2024 63,6 roku, zatímco průměr OECD byl 64,2 roku.³

Náhradový poměr: kolik důchod ve skutečnosti pokrývá

Náhradový poměr ukazuje, jakou část předchozí mzdy nahrazuje důchod. V ČR je průměrný hrubý náhradový poměr podle OECD kolem 44 %. Je tedy pod průměrem OECD, který činí přibližně 52 %, i pod průměrem EU, kde jde přibližně o 55 %. Výrazně vyšší je například v Nizozemsku, kde dosahuje 75 %, nebo v Rakousku, kde činí 74 %.³⁴

Země	Hrubý náhradový poměr podle OECD PaG 2025, povinná schémata	Poznámka
Nizozemsko	≈ 75 %	Včetně povinného nebo kvazipovinného 2. pilíře
Rakousko	≈ 74 %	Vysoké odvody ve výši 22,8 % a štědrý I. pilíř
Slovensko	≈ 58 %	Navázání na délku dožití od roku 2023
Průměr EU-27	≈ 55 %	OECD <i>Pensions at a Glance 2025</i>
Průměr OECD	≈ 52 %	OECD <i>Pensions at a Glance 2025</i>
Česko	≈ 44 %	Pod průměrem OECD i EU
Německo	≈ 42 %	Jen povinný I. pilíř; Riesterovo spoření je dobrovolné
Polsko	≈ 31 %	NDC, systém pomyslně definovaných příspěvků

Upozornění

Reforma z roku 2024 postupně snižuje zápočet, který se promítá do výpočtu důchodu, z 1,5 % na 1,45 %. V roce 2026 začne na 1,495 % a k finální hodnotě 1,45 % se dostane u důchodů přiznávaných v roce 2035 a později.

To znamená, že náhradový poměr u nově přiznávaných důchodů bude klesat. Modely odhadují pokles ze zhruba 44 % směrem ke 41–43 % do roku 2060. Pro zachování životní úrovně v penzi to znamená větší tlak na vlastní spoření ve III. pilíři a v dlouhodobém investičním produktu. Podrobněji viz kapitola 12.

Neviditelný dluh: jak ho měřit

Oficiální státní dluh činil na konci roku 2024 3,3 bilionu Kč. V širším pojetí, jako dluh celého sektoru vládních institucí, dosahoval ke konci roku 2024 3,49 bilionu Kč, tedy 43,3 % HDP.

Ani jeden z těchto ukazatelů ale nezahrnuje implicitní dluh. Tím se myslí budoucí závazky vůči důchodcům, které stát už svým nastavením systému vytvořil, ale ještě je nevyplatil. U důchodů jde hlavně o budoucí výdaje, na které současná pravidla systému zakládají nárok.

Pokud se sečtou všechny budoucí deficity důchodového systému a převedou se do hodnoty vyjádřené dnešními penězi, je tento implicitní důchodový dluh ČR řádově mnohonásobně vyšší než dnešní oficiální státní dluh — odhady se podle zvolené metodiky (diskontní sazba, horizont) pohybují v řádu stovek procent HDP. Tento dluh se v bilanci státu nikde nevykazuje, ale ekonomicky existuje.⁵

Tip

Mezinárodní organizace, například Mezinárodní měnový fond (MMF), Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a Evropská komise, proto hodnotí dlouhodobou fiskální udržitelnost také pomocí takzvaného indikátoru S2. Ten ukazuje, o kolik procent HDP by bylo třeba okamžitě zvýšit veřejné příjmy nebo snížit veřejné výdaje, aby byl veřejný dluh dlouhodobě stabilní.

Pro ČR byl indikátor S2 v roce 2024 na úrovni 5,5 % HDP. Přesnější hodnotu 5,487 % uvádí Evropská komise ve zprávě Debt Sustainability Monitor. Evropská komise přitom ČR řadí do pásma středního dlouhodobého rizika — jde sice o jednu z vyšších hodnot v EU, ale státy s vysokým rizikem (Malta, Slovensko,

Lucembursko, Belgie) leží ještě výš. Nahoru ji táhnou hlavně budoucí výdaje na důchody a zdravotnictví. Reforma z roku 2024 by měla podle projekcí NRR tento ukazatel znatelně snížit; reformní přínos se odhaduje kolem 2 % HDP.²⁵

Citlivost projekcí: co může čísla posunout

Projekce na 30–50 let nejsou prognózy. Jsou to podmíněné scénáře, tedy výpočty založené na předem zvolených předpokladech. Výsledek se proto může výrazně změnit podle toho, jak se budou vyvíjet hlavní vstupní faktory. Nejvíce ho ovlivňují tyto proměnné:⁵

První je porodnost, protože určuje budoucí počet lidí v produktivním věku. Dnešní průměrný počet dětí na jednu ženu činí přibližně 1,37. Návrat k hodnotě 1,7, tedy k úrovni 70. let, by tlak na důchodový systém snížil. Další pokles směrem k 1,3 by ho naopak zhoršil.

Druhým faktorem je migrace. Rozdíl mezi čistou migrací +35 tis. lidí ročně v základním scénáři a –10 tis. lidí ročně v pesimistickém scénáři mění poměr plátců k důchodcům řádově.

Třetí proměnnou je zaměstnanost lidí ve věku 55 a více let. Každý procentní bod zaměstnanosti navíc snižuje deficit přibližně o 0,1 % HDP ročně. Česko má zaměstnanost lidí ve věku 55 a více let nižší než skandinávské země.

Důležitý je také růst produktivity a mezd. Pokud mzdy rostou rychleji než důchody, které se zvyšují valorizací, systém vykazuje menší deficit.

Posledním klíčovým faktorem je délka života v dobrém zdraví. Pokud lidé žijí déle, ale ve špatném zdraví, roste tlak na zdravotnictví. Pokud žijí déle a zároveň ve zdraví, mohou také déle pracovat.

Každý z těchto parametrů je zčásti předmětem politiky, například migrace, motivace k zaměstnanosti lidí ve věku 55 a více let nebo podpora rodin. Zčásti je ale mimo přímou kontrolu vlády. Právě proto Národní rozpočtová rada (NRR) a Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) publikují nejen základní scénář, ale i pesimistické a optimistické scénáře. Díky tomu je vidět, jak citlivá jsou výsledná čísla. Podrobněji k jednotlivým scénářům viz kapitola 9.

Zdroje

- 1 MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. (2025). *MF ČR – Pokladní plnění státního rozpočtu 2025 a Hospodaření systému důchodového pojištění 2025*. [k 2026-05-12]
<https://mf.gov.cz/cs/ministerstvo/media/tiskove-zpravy/2026/pokladni-plneni-sr-62373>
- 2 EUROPEAN COMMISSION, DG ECFIN. (2024). *The 2024 Ageing Report – Czechia country fiche*. [k 2026-05-12]
https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/ee54a263-d496-44a3-9b3a-b5c48567c6dd_en
- 3 OECD. (2025). *OECD Pensions at a Glance 2025*. [k 2026-05-12]
https://www.oecd.org/en/publications/2025/11/pensions-at-a-glance-2025_76510fe4.html
- 4 EUROPEAN COMMISSION – SPC. (2024). *Pension Adequacy Report 2024*. [k 2026-05-12]
https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/pension-adequacy-report-current-and-future-income-adequacy-old-age-eu_en
- 5 NÁRODNÍ ROZPOČTOVÁ RADA. (2025). *Zpráva o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí 2025*. [k 2026-05-12]
<https://www.rozpoctovarada.cz/publikace/>
- 6 OECD (FALL & CAHU). (2021). *A simulation framework to project pension spending – the Czech pension system*. [k 2026-05-12]
https://www.oecd.org/en/publications/a-simulation-framework-to-project-pension-spending-the-czech-pension-system_e4e79fad-en.html
- 7 ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. (2024). *ČSÚ – Projekce obyvatelstva České republiky*. [k 2026-05-12]
<https://csu.gov.cz/population-estimates-structure-and-projection>
- 8 ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. (2025). *ČSSZ – Statistická ročenka sociálního zabezpečení 2025*. [k 2026-05-12]
<https://www.cssz.cz/statistiky>
- 9 NÁRODNÍ EKONOMICKÁ RADA VLÁDY (NERV). (2022). *Návrhy NERV na snížení výdajů a zvýšení příjmů veřejných rozpočtů v ČR*. [k 2026-05-12]
<https://vlada.gov.cz/assets/media-centrum/aktualne/Navrhy-NERV-na-snizeni-vydaju-a-zvyseni-prijmu.pdf>